

Sygn. akt I CZ 143/12

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. I. Spółki z o.o.

i C. P. Spółki z o.o. Biura Projektowo-Konsultingowego

przeciwko Skarbowi Państwa - Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych

i Autostrad

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 października 2012 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 czerwca 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok, pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi Apelacyjnemu.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 27 czerwca 2012 r. uchylił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 7 października 2011 r. - oddalający powództwo spółek z ograniczoną odpowiedzialnością S. I. i C. Biuro Projektowo-Konsultingowe przeciwko Skarbowi Państwa - Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad o zapłatę kwot 35 181,94 euro i 31 655,16 euro z określonymi odsetkami ustawowymi - oraz przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Orzekając tak Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że spór w sprawie dotyczy wykładni niektórych postanowień umowy stron z dnia 15 grudnia 2006 r. (art. 4.1 pkt 3, art. 4.2., art. 5.7 pkt 1 i 2, art. 15.4). Sąd Okręgowy za wystarczające uznał uwzględnienie do ustalenia miarodajnego sensu tych postanowień samego tekstu umowy oraz oferty powodów i nie dopuścił wnioskowanych także w tym zakresie przez powodów dowodów z zeznań świadków i przesłuchania stron. W ocenie Sądu Apelacyjnego, dowody te powinny być jednak uwzględnione przy dokonywaniu wykładni umowy według reguł przewidzianych w art. 65 k.c. W rezultacie rozstrzygnięcie sprawy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego „w zasadzie w całości”, a to wypełnia przewidzianą w art. 386 § 4 k.p.c. przesłankę wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego.

W zażaleniu pozwany zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. - wydanie orzeczenia kasatoryjnego, mimo braku określonej w tym przepisie podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Wskazał w szczególności, że stwierdzone przez Sąd Apelacyjny uchybienia w zakresie postępowania dowodowego mogły co najwyżej uzasadniać uzupełnienie tego postępowania, a w przyjętym w polskiej procedurze cywilnej systemie apelacji pełną zasadą jest prowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego przez sąd drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie apelacyjne obejmuje merytoryczne rozpoznanie sprawy. Sąd odwoławczy, kontynuując postępowanie przed sądem pierwszej instancji, rozpoznaje sprawę na nowo w sposób w zasadzie nieograniczony (art. 378 § 1 i art. 382). W związku z tym w razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji z reguły zmienia - zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. - zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy (zob. przede wszystkim uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasadę prawną - z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07). Poza przypadkami, w których zaskarżony apelacją wyrok podlega uchyleniu z przyczyn określonych w art. 386 § 2 k.p.c. (nieważność postępowania) i art. 386 § 3 k.p.c. (podstawy do odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania), sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok - przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpoznania - tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.).

Skarżący ma rację, że w okolicznościach sprawy pominięcie przez Sąd Okręgowy dowodów wnioskowanych przez powodów nie uzasadnia przyjęcia, iż wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z dokumentu umowy oraz oferty powodów w celu ustalenia treści spornych postanowień umowy stron. W tej sytuacji, przeprowadzenie jeszcze wnioskowanych w pozwie dowodów osobowych (co do dopuszczalności takich dowodów w ramach wykładni oświadczeń woli zawartych w dokumencie zob. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r. III CZP 66/95 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2011 r., III CSK 116/10) należy oceniać jako uzupełnienie postępowania dowodowego.

Po zmianie art. 386 § 4 k.p.c. z dniem 1 stycznia 2000 r. nawet potrzeba znacznego uzupełnienia postępowego dowodowego nie może stanowić podstawy do wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego; może nią być - jak wynika jednoznacznie z obecnego brzmienia tego przepisu, oprócz nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy - tylko konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Ze względu na zasadność zarzutu naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok, a orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawił, zgodnie z 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sądowi Apelacyjnemu.